

ЛЯ ИЛЯХА ИЛЛЯ ЛЛАХНЫНЪ
ШАРТЛАРЫ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ля илиха илля Ллахнынъ шартлары. 1 – къысым.

Аллахны макътаймыз, Ондан ярдым ве гунахларымызгъа багышлав сораймыз. Нефсимизни шерринден ве чиркин амеллерден Аллахтан къорчалав истеймиз. Кимни Аллах дөгъру ёлгъа къойса, оны бир кимсе дөгъру ёлдан шашыртмаз, кимни Аллах къалдырды исе, оны бир кимсе дөгъру ёлгъа къоймаз. Шаатлыкъ этем Аллахтан башкъа ибадет этиледжек ляйыкъ олған илих ёкъ ве шаатлыкъ этем Мухаммед ﷺ - Онынъ къулы ве эльчиси.

Сон исе.

Эй Аллахын иман эткен къуллары, Аллахнынъ мерхамети сизинъ узеринъизде олсун, билинъиз, сёзлерден эн буюк, эн онемли, эн мукеммель, эн файдалысы - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (ля илиха илля Ллах)» сёзлеридир.

«Ля илиха илля Ллах» - бу сёз ичюн коклер ве ер къурулгъандыр, бу сёз ичюн бутюн махлюкълар яратылгъандыр; бу сёз себебинден инсанлар иман эткен ве иман этмегенлерге, салих ве гюнах ишлегенлерге болюнгендер; бу сёз яда муқияфат яда джеза меншеидир; бу сёз ичюн Махшер куню биринджи ве сонки инсаниет несиллери сораладжакътыр; бу сёз Дженнет, ве баҳт къазанмагъа бир ёлдыр.

«Ля илиха илля Ллах» ичюн Юдже Аллах (Субханаху ва Та'алия) джин ве инсанларны яратты. Бу сёз - диннинъ темелидир. Бу сёз – эн къатты саптыр (аль-'урватуль-вускъа). Бу шахадет келимесидир. Бу тақъва келимесидир. Бу эр шейнинъ башыдыр!

شَهَدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ
قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ля илиха илля Ллахнынъ шартлары. 1 – къысым

«Аллаһ адалетни къорчалаяракъ, (делиллериинен) шу хусусны анълаткъан ки, Ондан башкъа илих ёкътыр. Мелеклер ве илим саиплери де (буны икърап эткенлер. Эбет) мутлакъ кучь ве икмет саиби Аллаһтан башкъа илих ёкътыр».

(«аль-Имран», 3:18).

Къуран ве Суннетте, бу сёзни къиймети акъкъында, онемлиги ве онынъ дереджесини юксеклиги акъкъында айткъан, пек чокъ далиллэр бар.

Бу келименинъ къийметлери ве асыл фазилетлери о къадар чокъ ки, оларны толусынен алмагъа ве огремеге чаре ёкъ, онынъ ичюн буюк алимлерден бириси Шейхуль-Ислям ибн Теймийя (Аллахнынъ раҳметинде олсун) деди:

«Бу сёзлернинъ къиймети, онынъ ичинде олгъан хакълары, динде олгъан онынъ дереджеси, тевсириджилернинъ тевсириндөн ве бильгилернинъ бильгисинден даан устюндир. Бу эр бир шейнинъ башы ве сону. О эр бир шейнинъ башлыгъыдыр».

Ве билинъиз, эй Аллахын къуллары, Аллахнынъ мерхамети сизинъ узеринъизде олсун, Юдже Аллах (Субханаху ва Та'аля) къулундан «ля илиха илля Ллах» келимесини тек тильнен айткъаныны къабул этmez. Эгер инсан «ля илиха илля Ллах»нынъ хакъларыны ерине кетирмесе, «ля илиха илля Ллах» инсаннынъ устюне къойгъан меджбуриетлерни япмаса, Къуран ве Суннетте кельген шартларыны ерине кетирмесе, о сёз инсанъга файда кетирmez.

«ля илиха илля Ллах» келимесининъ еди шарты бардыр. Эр бир мусульман, бу шартларны бильмеси ве ерине кетирмесине меджбурдыр. Амма айтылмай ки, сен бу шартларнынъ адларыны эзберден огремек керексинъ, бу адларны сыраламагъа бильмек керексинъ. Не къадар адий, амма бильгиси аз олгъан инсанлар бар, амма оларда бу еди шарт бир ерде топлангъандыр. Олар бу еди шартны

тирильтелер, эгер олардан бу шартларны адларыны айт десенъ, бельким оларны дөгъру айтып оламаз. Ве бу сёзлерни эзберден оғренген не къадар чокъ инсанлар бар, бу оларнынъ ағызыларындан окъ киби учуп чыкъмакъта, амма олар бу еди шартқа къаршы кельген шейлерни япалар. Онынъ ичюн, мытлакъкъа бильги ве амель олмакъ керек, олар берабер япылмакъ керек. О заман инсан акъикъаттен «ля илиха илля Ллах» инсанларындан олур, о заман о акъикъаттен таухид инсанларындан олур. Ярдым исе Юдже Аллахтандыр.

Бизим салих селефлеримиз, бизим имамларымыз бу шартларны әмиетине ве оларны ерине кетирильмесине джельп эте эдилер. Эпинъиз бильген, сахабелерниңъ девамджыларындан бириси Аль-Хасан аль-Басри (Аллахнынъ раҳметинде олсун). Бир кере ондан сорадылар: «Адамлар дейлер, эгер инсан «ля илиха илля Ллах» келимесини айтса, о Дженнетке киреджек». О деди: **«Ким де ким «ля илиха илля Ллах» келимесини айтса, ве онынъ хакъларыны ве оннен бағълы олғъан меджбуриетлерни ерине кетирсе, ойле инсан Дженнетке кирер».**

Тек «ля илиха илля Ллах» айтынъыз демеди.

Бир заман Хасан аль-Басри дженаңеде олды. Белли шайр аль-Фараздакъ озы апайыны коме эди. Хасан аль-Басри деди:

ما أعددت لهذا اليوم

«Сени айни бойле комеджеклер, ве бу кунюнъе сен не азырладынъ?» О деди: ««ля илиха илля Ллах» шахадетини азырладым ве мен оны энди етмиш йыл девамында кутем». Хасан аль-Басри онъа деди: «Не къадар гузель теджизат сен азырладынъ. Амма «ля илиха илля Ллах»нынъ шартлары бар. Онынъ ичюн, озы шиирлеринъде намуслы апайларны кяхпеликте

Ля илиха илля Ллахнынъ шартлары. 1 – къысым

къабаатлама. Бойледже «ля илиха илля Ллах»ны бозма».

Белли имам, табиинлернинъ сайысындан бириси, Вахб ибн Мунаббихтен сорадылар: ««ля илиха илля Ллах» - бу Дженнеттинъ анахтары олгъаны хакъмы?» О деди:
«Эльбетте. Амма эр бир анахтарнынъ тишчиклери бар. Эгер бу анахтарнынъ тишчиклери бар исе, о къапу ачылыр. Эгер тишчиклери ёкъ исе, о къапу ачылмаз». Эр бир инсан тутмакъ керек олгъан «ля илиха илля Ллах» шартларыны бельгиледи.

Алимлер (Аллахнынъ раҳметинде олсунлар) Къуран ве Суннетни теренден оғрендилер, ве «ля илиха илля Ллах»нынъ еди шарты барыны тайын эттилер. Бу илеридеки шатрлар:

1. Джайлликни ёкъ эткен бильги.
2. Шубени ёкъ эткен къанийлик.
3. Ширкни ёкъ эткен ихляслыкъ.
4. Яланны ёкъ эткен сыдықълыкъ.
5. Нефretни ёкъ эткен севги.
6. Къабул этмемекни ёкъ эткен табийлик.
7. Ред этмекни ёкъ эткен къабул этюв.

Мына, бу келимени бельгилеген еди шарты. Ве эр бир шартқа Къуран ве Суннетте пек чокъ делиллэр бардыр.

Келинъиз бу шартлар акъкъында айтайыкъ, ве бу эшиткенимизни Юдже Аллах (Субханаху ва Та'аля) файдалы япсын.

Биринджи шарт - Джайлликни ёкъ эткен бильги (аль-'ильм).

Эй Аллахын къуллары, «ля илиха илля Ллах»нынъ буюк манасы бардыр. Ве бутюн алимлер бир тильден дейлер, инсангъа бу «ля илиха илля Ллах» сёзлерини, манасыны бильмеден айтмакъта асла файда ёкъ. Чокъ инсанлар макътанып дейлер: «Мен бинъ кере «ля илиха илля Ллах» келимесини айттым». Дигери исе дей: «Мен етмиш бинъ кере «ля илиха илля Ллах» келимесини айттым». Эгер сен «ля илиха илля Ллах» келимесини манасыны анъламасань, бу сёзлерни айтмасында асла файда ёкъ.

«Ля илиха илля Ллах» манасы шу ки (لَا مَعْبُودٌ بِحَقٍّ إِلَّا اللَّهُ) «ля ма'буда би хакъин илля Ллах» (Кок ве ерниң Яратыджысы Аллахтан гъайры ибадет этиледжек ляйыкъ олгъан танъры ёкъ). Эр бир шейни яратып, Раббиси ве Мужделейиджиси олган Кимсе, тек О ибадетке ляйыкътыр.

«Аль-илях» - бу «Ма'буд» манасыдыр. Ма'буд – бу севги ве юксельтмекнен, юрек багъламакънен ибадет этильген кимсе.

Сиз айта билирсизиз, Аллахтан гъайры иляхлар ёкъ. Амма инсанлар озылериине бинълердже иляхлар япмакъталар: кими парагъа багълана, мал-мулькке ибадет эте, кими джинлерге ибадет эте, кими пейгъамберлерге ибадет эте, кими азизлерге, кими мезар ве ляхитклерге ибадет эте, кими кунешке, йылдызларгъа ве айгъа ибадет эте. Озылериине бинълердже иляхлар япалар. Амма бутюн бу иляхлар батылдыр.

Ибадетке ляйыкъ олгъан, хакъ Илях, - бу коклерни ве ерни яраткъан, бизлерни яраткъан Кимседир. Будыр «Ля илиха илля Ллах».

Чокъ инсанлардан сорайсынъ: ««Ля илиха илля Ллах» бу не, олар дейлер: «Бунынъ манасы, Аллахтан гъайры яратыджы ёкъ». Аллахтан гъайры яратыджы ёкъ олгъаныны, Пейгъамберимиз ﷺ саваш эткен мушриклер ве кяфирлер биле къабул эте эдилер. Бу «Ля илиха илля Ллах»нынъ керчек манасы дегиль. Бу ичюн пейгъамберлер кельмединдер.

Ля илиха илля Ллахнынъ шартлары. 1 – къысым

«Ля илиха илля Ллах»нынъ манасы будыр: Аллахтан гъайры ибадет этмеге мумкун олгъан, ибадетке ляйыкъ олгъан кимсе ёкъ.

Эгер сиз делиль истесениз, Юдже Аллах (Субханаху ва Та'аля) дей:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اَعْبُدُوا اَللَّهَ وَأَجْتَبُوا اَلْطَّغُوتَ

«Ант ослун ки, биз: «Аллаһкъа къуллыкъ этинъ ве Таагъуттан сакъынынъ», дие (эмир этювleri ичюн) эр умметке бир пейгъамбер ёлладыкъ».

(«ан-Нахль», 16:36).

Мына бу «Ля илиха илля Ллах»нынъ манасыдыр. Бутюн пейгъамберлер тек «Ля илиха илля Ллах» сёзлеринен эндирильген эдилер, ве бу сёзлерни манасы, аетте айтылғаны киби: «Аллаһкъа къуллыкъ этинъ ве Таагъуттан сакъынынъ» эди.

Юдже Яратыджынъа темиз ибадет, ялан илихларгъа ибадет этмектен узакълашмакъ – бу онынъ эсас манасыдыр.

Онынъ ичюн, не заман Пейгъамберимиз ﷺ мушрик-къурейшитлерге деди:

قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

«Ля илиха илля Ллах» айтынъыз», олар ред эттилер. Эгер «Ля илиха илля Ллах»нынъ манасы «Аллахтан гъайры яратыджы ёкъ» манасында олса эди, олар Аллахтан гъайры яратыджы олмагъанына, Ондан гъайры Рабби олмагъанына инана эдилер. Амма не заман оларгъа: «Ля илиха илля Ллах» айтынъ дегенинде, олар не джевап бердилер? Олар дедилер:

أَجْعَلَ الْاَلِهَةَ إِلَّا هَا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

«Танъыларны, бир танъры яптымы? Догърусы, бу шашыладжакъ бир шей!»

(«Саад», 38:5).

Бакъынъыз не заман Худ (алейхи селям) - Аллахның пейгъамбери – озы миллетине келип деди: «Айтынъыз «Ля илиха илля Ллах», олар не джевап бердилер? Олар дедилер:

أَجْئَتْنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا

«Сен бизге тек Аллаһкъа къуллыкъ этювимиз ве аталарымыздынъ табынмакъта олгъанларыны быракъувымыз ичюн кельдинъми?»

(«аль-Аъраф», 7:70).

Бакъынъыз, олардан не талап этильгенини, насыл олар гузель анъладылар. Бу кяннатның бир Яратыджысы олгъаны олардан талап этильмей. Олар буны ойледе тасдықълай эдилер. Олар, ред этмек керек олгъаныны, ред этмек ве тасдықъламакъ керек олгъаныны анъладылар:

- Юдже Аллахтан (Субханаху ва Та'алядан) гъайры бутюн иляхларны, ибадет объектлерини ред этмек,
- Ве Юдже Аллахны илях олгъаныны, тек О ибадет саibi олгъаныны тасдықъламакъ.

Ким олса олсун: мелеклер, пейгъамберлер – ич бириси ибадетке ляйыкъ дегиль. Ондан да гъайры, мелек ве пейгъамберлерден ашада олгъанлары ибадетке ляйыкъ дегиллер. Оның ичюн, къул тек озы Раббисини танъылаштырмакъ керек. Танъылаштырмакъ, Оны озюне Илях япмакъ, тек Онъа кальбинен багъланмакъ, бутюн ибадетлерни тек Онъа багъышламакъ: дуа, дуанен мураджат

Ля илиха илля Ллахнынъ шартлары. 1 – къысым

– тек Онъа, къурбан чалмакъ – тек Онъа, адакъ адамакъ – тек Онъа, ве башкъа ибадет чешитлери.

ЧИТАТЬ НА РУССКОМ

СЛУШАТЬ В TELEGRAM

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Lâ ilâha illâ Llahniň şartları. 1 – qısim.

Allahnı maqtaymız, Ondan yardım ve günahlarımıza bağışlav soraymız.

Nefsimizni şerrinden ve çirkin amellerden Allahtan qorçalav isteymiz.

Kimni Allah doğru yolga qoysa, onı bir kimse doğru yoldan şaşırtmaz, kimni Allah qaldırdı ise, onı bir kimse doğru yolga qoymaz. Şaatlıq etem

Allahtan başqa ibadet etilecek lâyiq olğan ilâh yoq ve saatlıq etem

Muhammed ﷺ - Onıň qılı ve elçisi.

Son ise.

Ey Allahın iman etken qulları, Allahnıň merhameti siziň üzerinizde olsun, biliňiz, sözlerden en büyük, en önemli, en mükemmel, en faydalısı - "لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ (Lâ ilâha illâ Llah)" sözleridir.

"Lâ ilâha illâ Llah" - bu söz için kökler ve yer qurulğandır, bu söz için bütün mahlüqlar yaratılığandır; bu söz sebebinden insanlar iman etken ve iman etmegenlerge, salih ve günah işlegenlerge bölüngendir; bu söz yada mukâfat yada ceza menşeidir; bu söz için Mahşer künü birinci ve sonki insaniyet nesilleri soralacaqtır; bu söz Cennet, ve baht qazanmağa bir yoldır.

"Lâ ilâha illâ Llah" için Yüce Allah (Subhanahu va Ta'alâ) cin ve insanları yarattı. Bu söz - dinniň temelidir. Bu söz – en qattı saptır (al-'urvatal-vusqa). Bu şahadet kelimesidir. Bu taqva kelimesidir. Bu er şeyniň başıdır!

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا
بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"Allah adaletni qorçalayaraq, (delillerinen) şu hususunu aňlatqan ki,
Ondan başqa ilâh yoqtır. Melekler ve ilim saipleri de (bunu iqrar
etkenler. Ebet) mutlaq küçük ve ikmet saibi Allahtan başqa ilâh
yoqtır".

("al-İmran", 3:18).

Quran ve Sunnette, bu sözni qiymeti aqqında, önemligi ve onıñ
derecesini yüksekligi aqqında aytqan, pek çoq daliller bar.

Bu kelimeniñ qiymetleri ve asıl faziletleri o qadar çoq ki, olarnı tolusınen
almağa ve ögrenmege çare yoq, onıñ içün büyük alimlerden birisi
Şeyhul-İslâm ibn Teymiyya (Allahniñ rahmetinde olsun) dedi:

**"Bu sözlerniñ qiymeti, onıñ içinde olğan haqları, dinde olğan onıñ
derecesi, tevsircilerniñ tevsirinden ve bilgilerniñ bilgisinden daan
üstündür. Bu er bir şeyniñ başı ve sonu. O er bir şeyniñ başlığıdır".**

Ve biliñiz, ey Allahın qulları, Allahniñ merhameti siziñ üzeriñizde olsun,
Yüce Allah (Subhanahu va Ta'alâ) qulundan "lâ ilâha illâ Llah" kelimesini
tek tilnen aytqanını qabul etmez. Eger insan "lâ ilâha illâ Llah"nıñ
haqlarını yerine ketirmese, "lâ ilâha illâ Llah" insannıñ üstüne qoýgan
mecburiyetlerni yapmasa, Quran ve Sunnette kelgen şartlarını yerine
ketirmese, o söz insanğa fayda ketirmez.

"lâ ilâha illâ Llah" kelimesiniñ yedi şartı bardır. Er bir musliman, bu
şartları bilmesi ve yerine ketirmesine mecburdır. Amma aytılmay ki, sen

bu şartlarnıň adlarını ezberden öğrenmek kereksiň, bu adlarnı sıralamağa bilmek kereksiň. Ne qadar adiy, amma bilgisi az olgan insanlar bar, amma olarda bu yedi şart bir yerde toplanğındır. Olar bu yedi şartnı tirilteler, eger olardan bu şartlarnı adlarını ayt deseň, belkim olarnı doğru aytıp olamaz. Ve bu sözlerni ezberden ögrengenden ne qadar çoq insanlar bar, bu olarnıň ağızlarından oq kibi uçup çıqmaqta, amma olar bu yedi şartqa qarşı kelgen şeylerni yapalar. Onıň içün, mıtlaqqa bilgi ve amel olmaq kerek, olar beraber yapılmak kerek. O zaman insan aqiqattan "lâ ilâha illâ Llah" insanlarından olur, o zaman o aqiqattan tauhid insanlarından olur. Yardım ise Yüce Allahtandır.

Bizim salih seleflerimiz, bizim imamlarımız bu şartlarnı emiyetine ve olarnı yerine ketirilmesine celp ete ediler. Epiňiz bilgen, sahabelerniň devamcılardan birisi Al-Hasan al-Basri (Allahniň rahmetinde olsun). Bir kere ondan soradılar: "Adamlar deyler, eger insan "lâ ilâha illâ Llah" kelimesini aytsa, o Cennetke kirecek". O dedi: **"Kim de kim "lâ ilâha illâ Llah" kelimesini aytsa, ve onıň haqlarını ve onnen bağlı olgan mecburiyetlerni yerine ketirse, öyle insan Cennetke kirer".**

Tek "lâ ilâha illâ Llah" aytılıñız demedi.

Bir zaman Hasan al-Basri cenazede oldu. Belli şair al-Farazdaq öz apayını köme edi. Hasan al-Basri dedi:

ما أعددت لهذا اليوم

"Seni aynı böyle kömecekler, ve bu kününe sen ne azırladın?" O dedi: **""lâ ilâha illâ Llah" şahadetini azırladım ve men onı endi yetmiş yıl devamında kütem"**. Hasan al-Basri oña dedi: **"Ne qadar güzel tecizat sen azırladın. Amma "lâ ilâha illâ Llah"nın şartları bar.**

Oniň içün, öz şiirleriňde namuslı apaylarnı kâhpelikte qabaatlama.

Böylece "lâ ilâha illâ Llah"nı bozma".

Belli imam, tabiinlerniň sayısından birisi, Vahb ibn Munabbihten soradılar: ""lâ ilâha illâ Llah" - bu Cennetniň anahtarı olğanı haqmı?" O dedi: "**Elbette. Amma er bir anahtarnıň tişçikleri bar. Eger bu anahtarnıň tişçikleri bar ise, o qapu açılır. Eger tişçikleri yoq ise, o qapu açılmaz**". Er bir insan tutmaq kerek olğan "lâ ilâha illâ Llah" şartlarını belgiledi.

Alimler (Allahniň rahmetinde olsunlar) Quran ve Sunnetni terenden ögrendiler, ve "lâ ilâha illâ Llah"nıň yedi şartı barını tayın ettiler. Bu ilerideki şatrlar:

1. Caillikni yoq etken bilgi.
2. Şübeni yoq etken qaniylik.
3. Şirkni yoq etken ihlâslıq.
4. Yalanni yoq etken sıdıqlıq.
5. Nefretni yoq etken sevgi.
6. Qabul etmekni yoq etken tabiyilik.
7. Red etmekni yoq etken qabul etüv.

Mına, bu kelimeni belgilegen yedi şartı. Ve er bir şartqa Quran ve Sunnette pek çoq deliller bardır.

Keliňiz bu şartlar aqqında aytayıq, ve bu eşitkenimizni Yüce Allah (Subhanahu va Ta'alâ) faydalı yapsın.

Birinci şart - Caillikni yoq etken bilgi (al-'ilm).

Ey Allahın qulları, "lâ ilâha illâ Llah"nın büyük manası bardır. Ve bütün alimler bir tilden deyler, insanğa bu "lâ ilâha illâ Llah" sözlerini, manasını bilmeden aytmaqta asla fayda yoq. Çoq insanlar maqtanıp deyler: "Men biň kere "lâ ilâha illâ Llah" kelimesini ayttım". Digeri ise dey: "Men yetmiş biň kere "lâ ilâha illâ Llah" kelimesini ayttım". Eger sen "lâ ilâha illâ Llah" kelimesini manasını aňlamasaň, bu sözlerni aytmasında asla fayda yoq.

"Lâ ilâha illâ Llah" manası şu ki (لَا مَعْبُودٌ بِحَقٍّ إِلَّا اللَّهُ) "lâ ma'buda bi hakqin illâ Llah" (Kök ve yerniň Yaratıcısı Allahtan grayrı ibadet etilecek lâyiq olğan taňrı yoq). Er bir şeyni yaratıp, Rabbisi ve Müjdeleyicisi olgan Kimse, tek O ibadetke lâyiqtır.

"Al-ilâh" - bu "Ma'bud" manasıdır. Ma'bud – bu sevgi ve yükseltmeknen, yürek bağlamaqnen ibadet etilgen kimse.

Siz aytı bilirsiniz, Allahtan grayrı ilâhlar yoq. Amma insanlar özlerine biňlerce ilâhlar yapmaqtalar: kimi paraşa bağlana, mal-mülkke ibadet ete, kimi cinlerge ibadet ete, kimi peygamberlerge ibadet ete, kimi azizlerge, kimi mezar ve lâhitklerge ibadet ete, kimi küneşke, yıldızlarğa ve ayşa ibadet ete. Özlerine biňlerce ilâhlar yapalar. Amma bütün bu ilâhlar batıldı.

İbadetke lâyiq olğan, haq İlâh, - bu köklerni ve yerni yaratqan, bizlerni yaratqan Kimsedir. Budır "Lâ ilâha illâ Llah".

Çoq insanlardan soraysıň: ""Lâ ilâha illâ Llah" bu ne, olar deyler: "Bunıň manası, Allahtan grayrı yaratıcı yoq". Allahtan grayrı yaratıcı yoq olğanını, Peygamberimiz ﷺ savaş etken müşrikler ve kâfirler bile qabul ete ediler. Bu "Lâ ilâha illâ Llah"nın kerçek manası degil. Bu içün peygamberler kelmediler.

"Lâ ilâha illâ Llah"nın manası budır: Allahtan ğayırı ibadet etmege mümkün olan, ibadetke lâyiq olgan kimse yoq.

Eger siz delil isteseniz, Yüce Allah (Subhanahu va Ta'alâ) dey:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنْ أَعْبُدُوا أَللَّهَ وَأَجْتَنِبُوا
الْطَّغُوتَ

"Ant oslun ki, biz: "Allahqa qullıq etiň ve Taağuttan saqınıň", diye (emir etüvleri içün) er ümmetke bir peygamber yolladıq".

("an-Nahl", 16:36).

Mına bu "Lâ ilâha illâ Llah"nın manasıdır. Bütün peygamberler tek "Lâ ilâha illâ Llah" sözlerinen endirilgen ediler, ve bu sözlerniň manası, ayette aytılğanı kibi: "Allahqa qullıq etiň ve Taağuttan saqınıň" edi.

Yüce Yaratıcıňa temiz ibadet, yalan ilâhlarğa ibadet etmekten uzaqlaşmaq – bu onıň esas manasıdır.

Onıň içün, ne zaman Peygamberimiz ﷺ müşrik-qureyşitlerge dedi:

قُلُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

"Lâ ilâha illâ Llah" aytıñız", olar red ettiler. Eger "Lâ ilâha illâ Llah"nın manası "Allahtan ğayırı yaratıcı yoq" manasında olsa edi, olar Allahtan ğayırı yaratıcı olmağanına, Ondan ğayırı Rabbi olmağanına inana ediler. Amma ne zaman olarşa: "Lâ ilâha illâ Llah" aytıñ degeninde, olar ne cevap berdiler? Olar dediler:

أَجْعَلْ الْأَلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

"Tañrıları, bir tañrı yaptımı? Doğrusu, bu şaşılacaq bir şey!"

("Saad", 38:5).

Baqiňız ne zaman Hud (aleyhi selâm) - Allahniň peyğamberi – öz milletine kelip dedi: "Aytıňız "Lâ ilâha illâ Llah", olar ne cevap berdiler?

Olar dediler:

أَجَنَّتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا

"Sen bizge tek Allahqa qullıq etüvimid ve atalarımıznıň tabınmaqta olğanlarını bıraquvimiz içün keldiňmi?"

("al-Araf", 7:70).

Baqiňız, olardan ne talap etilgenini, nasıl olar güzel aňladılar. Bu kâinatnıň bir Yaratıcısı olğanı olardan talap etilmey. Olar bunı öylede tasdiqlay ediler. Olar, red etmek kerek olğanını, red etmek ve tasdiqlamaq kerek olğanını aňladılar:

- Yüce Allahtan (Subhanahu va Ta'alâdan) grayrı bütün ilâhlarnı, ibadet obyektlerini red etmek,
- Ve Yüce Allahnı ilâh olğanını, tek O ibadet saibi olğanını tasdiqlamaq.

Kim olsa olsun: melekler, peyğamberler – iç birisi ibadetke lâyiq degil. Ondan da grayrı, melek ve peyğamberlerden aşada olğanları ibadetke lâyiq degiller. Onıň içün, qul tek öz Rabbisini tañrılaşdırmaq kerek. Tañrılaşdırmaq, Onı özüne İlâh yapmaq, tek Oña kalbinen bağlanmaq,

Lâ ilâha illâ Llahniň şartları. 1 – qısım

bütün ibadetlerni tek Oňa bağışlamaq: dua, duanen muracat – tek Oňa, qurban çalmaq – tek Oňa, adaq adamaq – tek Oňa, ve başqa ibadet çeşitleri.

ЧИТАТЬ НА РУССКОМ

СЛУШАТЬ В TELEGRAM